

ક્યાં છે આવતીકાલ ?

તમને અતિ દુર્લભ એવો મનુષ્યભાવ પ્રાપ્ત થયો, તેની પાછળ પરમની કોઈ યોજના, અર્થ કે હેતુ હશે. એણે તમારે માટે કશુંક ચોક્કસ નિર્ધારિત કર્યું છે, પરંતુ એ નિર્ધારિતને સિદ્ધ કરવા માટે પ્રયત્ન જરૂરી છે. વાત વિચિત્ર લાગશે, પણ એ હકીકત છે કે નિરાશા એ સિદ્ધિની આવશ્યક શરત છે. નિરાશાથી ગભરાતી વ્યક્તિ કશું જ કરી શકતી નથી. એકાદ નિરાશા મળતા બધું માંડી વાળનારા લોકો તમને મળશે, પરંતુ કોઈ વૈજ્ઞાનિકનું જીવન જુઓ કે પછી મહાત્મા ગાંધીજી અથવા નેલ્સન મંડેલા જેવા મહાપુરુષોનાં જીવન જુઓ. એમના જીવનમાં પારાવાર નિરાશા આવી, પરંતુ જ્યાં અને જ્યારે નિરાશા મળી, ત્યાં તેઓ થોભી ગયા નહીં.

હા, એમણે એ નિરાશાનો જરૂર સ્વીકાર કર્યો, પરંતુ એ સાથે પુરુષાર્થ ત્યજી દીધો નહીં. બલ્કે નિરાશાને સાથે રાખીને સફળતા માટે કાર્ય કરવાનું શરૂ કર્યું. આમ વ્યક્તિએ નિરાશ થયા પછી પણ પ્રયત્ન માટે ઉત્સાહી હોવું જોઈએ. એકાદ નિરાશા મળતા ઉત્સાહ ભાંગી જાય, તો વ્યક્તિ જીવનમાં પ્રગતિ કરી શકતી નથી.

મધર ટેરેસાએ કહ્યું છે કે ઈશ્વર તમે સફળ થાવ એમ કહેતો નથી, પરંતુ તમે પ્રયત્ન કરો એમ કહે છે. ‘શ્રીમદ્ ભગવદગીતા’ ના કર્મયોગનો મર્મ આ જ છે. એ કહે છે કે કર્મમાં સતત મંડ્યા રહો. એના ત્રીજા અધ્યાયમાં ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ કહે છે.

तस्मादसक्तः सततं कार्यं कर्म समाचार ।

असक्तो ह्याचनकर्म परमाप्नोति पुरुषः ॥

(આ કારણે તું સંગરહિત થઈ નિરંતર કર્તવ્યકર્મ કરતો રહે આસક્તિરહિત થઈ કર્મનું આચરણ કરનાર મનુષ્ય જ પરમપદને પ્રાપ્ત થાય છે.) કર્મ તો

કરવાનું છે અને તમારે ભાગે આવેલું કર્મ કરવાનું છે, પરંતુ એ સમયે જો ફળની અતિ આસક્તિ હશે, તો નિરાશા મળતાં વ્યક્તિ વ્યથિત થઈ જશે. અહીં પુરુષાર્થ મહત્વનો છે.

જ્ઞાની થવું હોય તો આજથી જ જ્ઞાનપ્રાપ્તિનો પ્રારંભ કરો. ધ્યાની થવું હોય તો તત્કાળ ધ્યાન સાધનાનો પ્રારંભ કરો. દાની થવું હોય તો ગજા પ્રમાણે દાન આપવાનો પ્રારંભ કરો. દસ હજાર રૂપિયાનું દાન આપવાની ભાવના હોય અને પાસે દાન આપવા માટે માત્ર એકસો રૂપિયા હોય, તો દાન આપવાનું માંડી વાળશો નહીં. તમે રોજ એકસો ગરીબોને ભોજન કરાવવા ઈચ્છતા હો અને તમારી સ્થિતિ માત્ર બે ભૂખ્યા લોકોને ભોજન આપી શકાય તેવી હોય તો તમે ‘આટલાથી શું વળશે’ એમ માનીને બે વ્યક્તિને ભોજન નહીં આપો. તો તે મોટી ભૂલ ગણાશે. હકીકતમાં આજે બે વ્યક્તિને ભોજન આપનાર સમય જતાં એકસો વ્યક્તિને ભોજન આપનારો બનશે.

એકમાંથી અનેક થાય છે અથવા એમ પણ કહી શકાય કે આજે બીજ રોપશો, તો કાલે વૃક્ષ ઊગશે. બે ભૂખ્યા જનોને ભોજન આપવાનું આવે ત્યારે એવો વિચાર કદી કરશો નહીં કે તમે ક્યારેય એકસો ભૂખ્યા જનોને ભોજન નહીં આપી શકો, માટ બે વ્યક્તિને ભોજન આપવાનો કોઈ અર્થ નથી. બલકે એવો વિચાર કરજો કે આજે બે ભૂખ્યા જનોને ભોજન આપું છું અને ‘હે પરમાત્મા, એક સમય એવો આપજે કે હું એકસો ભૂખ્યા જનોને ભોજન આપી શકું.’

કેટલીક વ્યક્તિઓ કશું ક્યાં વિના મહાન સિદ્ધિ મેળવવાનાં શેખરવૃક્ષોનાં સ્વપ્નાં સેવતી હોય છે. અહર્નિશ મહાન બનવાની તમન્ના રાખતી